ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН ЖЕНДЭРИЙН БОДЛОГЫГ 2021-2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ
АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН БИЕЛЭЛТ (2023 он)

БАЙГУУЛЛАГА: УЛСЫН ХОЁРДУГААР ТӨВ ЭМНЭЛЭГ

№	Үйл ажиллагаа	Бүтээгдэхүүн	Хүрэх үр дүн	Тайлан
Зорилт1. Эрүүл мэндийн салбарт ажиллагчдын жендэрийн мэдлэг, хандлага, чадавхыг дээшлүүлэн мэргэшүүлж, жендэрийн мэдрэмжтэй бодлогыг хэрэгжүүлэх;				
1	2.2.1.1. Эрүүл мэндийн удирдах ажилтнууд болон бүх шатны үйлчилгээ үзүүлэгч ажилтнуудын сургалтын хөтөлбөрт жендэрийн асуудлыг тусгах, шийдвэр гаргагчдын дэмжлэгт орчин бий болгох, хүний нөөцийн чадавх бүрдүүлэх талаар олон улсын байгууллагуудта	Эрүүл мэндийн салбарын бүх төрлийн мэргэжил олгох, дээшлүүлэх болон удирдах ажилтны сургалтын хөтөлбөрт жендэрийн сэдэв тусгах	Удирдах ажилтны сургалтын хөтөлбөрт жендэрийн сэдэв тусгагдсан байна	Эрүүл мэндийн салбарын жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаар баримтлах бодлого”-ын хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх зорилгоор Эмнэлгийн дэргэдэх Жендэрийн салбар зөвлөлийг эмнэлгийн ерөнхий захирлын 2023 оны А/129 дүгээр тушаалаар баталсан. Эмнэлгийн ерөнхий захирлын 2022 оны А/51 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод журам”-ын 3 дугаар бүлгийн 2-т “Эмнэлгийн хөдөлмөрийн үйл ажиллагаанд баримтлах зарчмыг заасан бөгөөд 3.2.1 Эмнэлгийн хөдөлмөрийн дотоод үйл ажиллагаанд Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Нэгдүгээр зүйлийн 2-д заасан төрийн үйл ажиллагааны зарчим, Төрийн албаны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1-д заасан Төрийн албаны зарчим, Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 5-11 дүгээр зүйлд заасан Хөдөлмөрийн харилцааны суурь зарчмыг баримтална. 3.2.2 Ажил олгогч, ажилтан нь хөдөлмөрийн харилцаанд оролцохдоо энэ журмын 3.2.1-д заасан хөдөлмөрийн харилцааны суурь зарчмыг адил баримталж, холбогдох үндсэн эрхийг эдэлнэ. 11 дүгээр бүлэг буюу Ажилтны эдлэх эрх, хүлээх үүрэгт

	й болон бусад доноруудтай хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх;			11.1.7 Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан хөдөлмөрийн харилцааны суурь зарчимтай холбогдох үндсэн эрхийг эдлэх 12 дугаар бүлэг буюу Ажил олгогчийн эрх үүрэгт 12.2.13 Монгол Улсын Жендерийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуулийг хэрэгжүүлэх 12.2.16 Хөдөлмөрийн харилцааны суурь зарчмыг хэрэгжүүлэх, зөрчигдөхөөс сэргийлэх, зөрчил гаргахгүй байх нөхцлийг бүрдүүлэх гэж тус тус тусгагдсан байна. Эрүүл Монгол Үндэсний чуулганд уулзалт 2023 оны 04 дүгээр сарын 28-ны өдөр зохион байгуулагдсан уулзалтад хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын ажилтан Ш.Бэлэгдэмбэрэл хамрагдсан. • 2023 оны 04 дүгээр сарын 1, 2-ны өдрүүдэд зохион байгуулагдсан төрийн болон хувийн хэвшлийн эмнэлгүүдэд ажиллаж байгаа Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын ажилчдад зориулсан уулзалт. Энэхүү чуулган нь хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, төрийн байгууллагын удирдлага, хяналтын тогтолцоо, ажлын байранд тавигдах хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлага, стандартыг хангах, ажилтан, хөдөлмөр эрхлэгч иргэнийг эрүүл, аюулгүй орчинд ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэхтэй холбогдсон Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын эрүүл ахуйн чуулга уулзалт арга зүйн сургалтад хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын ажилтан Ш.Бэлэгдэмбэрэл хамрагдсан.
Зорилт 3. Эрүүл мэндийн анхан шатны байгууллагын эмч, эмнэпгийн ажиллагчдын ажиллах орчин болон иргэдэд үзүүлж байгаа туспамж, үйлчилгээг жендэрийн мэдрэмжтэй болгох замаар эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний тэгш боломж, чанар, хүртээмжийг сайжруулах				
1	2.2.3.3. Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн	Төрөлжсөн мэргэшпийн эмнэлэг, тусгай	Урологи, андрологийн тусламж	• Эмнэлэгт 2021 оны 05 сард Андрологийн кабинет байгуулагдан үйл ажиллагаа явуулж эхлэсэн.

2	өвөрмөц хэрэгцээ, эрсдэлт хүчин зүйлийг бууруулахад чиглэсэн эрүүл мэндийн мэргэшсэн үйлчилгээний төрлийг үндэсний хэмжээнд хөгжүүлж, хүний нөөцийг бэлтгэх;	мэргэжлийн төвүүд эрэгтэйчүүдийн кабинетын (урологи, андрологи) тусламж, үйлчилгээг үзүүлдэг болсон байх	үйлчилгээг 2-4 эмнэлэгт үзүүлдэг болсон байна.	• EUA буюу European Association of Urology AUA буюу American Urological Association –ний эмнэл зүйн удирдамжийг баримталж үйл ажиллагаа явуулж байна. 2023 онд УХТЭ-ийн Андрологийн кабинетад эр бэлэг эрхтний нөхөн сэргээх хагалгаа нийт 5 хийгдсэн. - Өөрийн арьсаар буюу /skin graft -6 - Өөрийн эд болон судастайн-2 /авч гадна бэлэг эрхтэн нөхөх / Anterolateral thigh flap/ хагалгаа хийдсэн. “Эрүүл чийрэг эр хүн” арга хэмжээний (2021-2024 он) төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх зорилгоор тус эмнэлгийн эрэгтэйчүүдийг урьдчилан сэргийлэх үзлэгт шат дараалалтай хамруулж байна. 2023 оны жилийн эцэст нийт 109 эрэгтэй эмч ажилчдаас 101-н ажилтныг урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулаад байна.
2		Төгсөлтийн дараах сургалтаар андрологийн төрөлжсөн мэргэшлийн эмчийг үе шаттайгаар бэлтгэх	Мэргэшил дээшлүүлэх сургалтад хамрагдсан эмчийн тоо	• Андрологийн мэргэшил эзэмшсэн эмчийн тоо-3 • Бөөрний мэс заслын 2 эмчийг Анагаахын Шинжлэх Ухааны Үндэсний Сургуулийн андрологийн төрөлжсөн мэргэшлийн сургалтад сургаж байна.
Зорилт 4. Эмэгтэй, эрэгтэйчүүдийн биологийн болон нийгмийн ялгаатай хэрэгцээг харгалзсан эрүүл мэндийн жендэрийн мэдрэмжтэй мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааг бусад салбарын оролцоо, хамтын ажиллагаанд тулгуурлан хөгжүүлэх				
1	2.2.4.1. Зонхилон тохиолдож байгаа халдварт бус өвчлөлд нөлөөлж буй эрсдэлт зан үйлийн	Хүн амын дунд зохиох мэдээлэл, сурталчилгааны болон зан үйлийг өөрчлөх мэдээлэл, харилцааны	Хамтран ажиллаж буй байгууллагын тоо, үйл ажиллагааны тайлан	• Нийслэлийн иргэдийн хэрэглээний боловсролын төв, Нийгмийн эрүүл мэнд, тандалтын алба хамтран эмнэлгийн дэмжих албаны 68 ажилчдад ажлын байран дахь эрүүл зөв хооллолт, халдварт бус өвчлөлд нөлөөлж буй эрсдэлт зан үйлийг өөрчлөх, амьдралын зөв дадал зуршил, хамт олны

	судалгаанд жендэрийн үнэлгээ хийж, мэдээлэл сургалт сурталчилгааг эмэгтэй, эрэгтэй хүмүүсийн нийгмийн ялгаатай байдалтай уялдуулан	ажилд улс төр, урлаг, соёл, спорт, шашны алдартнуудыг оролцуулан, сурталчлах		дотоод харилцаа, уур амьсгал сэдэвт эрүүл мэндийн сургалтыг зохион байгуулсан. (Хавсралт.1 Ажлын байран дахь эрүүл зөв хооллолт, амьдралын зөв дадал зуршил, хамт олны дотоод харилцаа, уур амьсгал сэдэвт эрүүл мэндийн сургалтын мэдээлэл хавсаргав) Улсын Хоёрдугаар Төв эмнэлэг нь иргэд, үйлчлүүлэгч, эмчлүүлэгчдийн тав тухтай орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг дээшлүүлэх зорилгоор иргэдийг мэдээ мэдээллээр хангах, лавлагаа тусламж үзүүлэх, өвчний түүх нээх **“Нэг цэгийн үйлчилгээ”** үзүүлэх цахим бүртгэлийн хэсгийг нээсэн. Ингэснээр иргэд, үйлчлүүлэгчдийг тав тухтай орчинд үйлчлүүлэх боломжийг бүрдүүлж байгаа бөгөөд нэг цэгийн үйлчилгээ хэсгээс эмнэлэгт хэвтэх бичиг, 13 А,Б маягт, эмчийн хуудсыг нэг дороос авч, иргэд үйлчлүүлэгчийн хүлээгдэл, чирэгдлийг багасгах боломжийг бүрдүүлсэн. Мөн үйлчлүүлэгч, хэвтэн эмчлүүлэгч нарт ээлтэй, тав тухтай орчин бүрдүүлэх, эмчлүүлэгчтэй холбоотой тусламж үйлчилгээг төвлөрүүлэх зорилгоор үйлчлүүлэгчдэд эмэгтэй, эрэгтэй хувцас солих өрөөг тохижуулсан. Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийг хамгаалья сургалтыг байгууллагын үйлчилгээний тасгийн 20 эрэгтэй эмч ажилчдад зохион байгууллаа. Сургалтаар эрчүүдийн эрүүл мэндийн тулгамдсан асуудал, таргалалт ба чихрийн шижингийн урьдал байдал, зүрх судасны өвчний эрсдэлт хүчин зүйлс, артерийн даралт хэмжихийн ач холбогдол сэдвүүдээр зөвлөгөө мэдээлэл өгсөн. • Зүрхээ хамгаалах дэлхийн өдрийн хүрээнд зүрх судасны өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх 2 төрлийн видео бэлтгэн эмнэлгийн цахим хуудсанд нийтлүүлсэн. • УХТЭ-ийн веб хуудсанд “ЭМЧ ЗӨВЛӨЖ БАЙНА” артерийн даралт ихсэх өвчний эрсдэлт хүчин зүйлс, хүндрэлээс хэрхэн

				сэргийлэх вэ? контент бичлэг болон бичмэл зөвлөгөөг олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр түгээж эрүүл мэндийн боловсролыг иргэдэд олголоо. Тус контентын хандалт нь 77000 хүний үзэлттэй, 1200 хүн бусдад цааш түгээсэн байна. Эмнэлгийн албан ёсны веб хуудсанд “Эмчийн зөвлөгөө “ эрүүл мэндийн цэс үүсгэн эрүүл мэндийн зөвлөгөө мэдээллийг тогтмол оруулаж байна. Үүнд 15 төрлийн видео контент, 13 төрлийн 35 зөвлөгөө мэдээлэл нийтэлсэн байна. ***Эмнэлгийн веб сайтын холбоос:*** http://www.ssch.gov.mn/mn ***Эмчийн зөвлөгөө, мэдээллийн цэсний холбоос:*** http://www.ssch.gov.mn/articles/mn?order=date&orderdir=desc&p=9&page=4 Бөөр дотоод шүүрэл судлалын тасаг хамтран Бөөрөө хамгаалъя цахим хичээлийг иргэдэд олгосон. ***Холбоос***: https://fb.watch/kRltigNXna/ • Бөөрний мэс заслын тасгийн эрхлэгч А.Ханхонгор эмч бөөрний хортой болон хоргүй хавдрын үед хийгддэг хагалгааны тухай ямар дэвшилтэд тоног төхөөрөмж ашиглаж мэс заслын тусламж үйчилгээгээ үзүүлдэг талаар ярилцлага хүргэлээ. Видеог нийт 6000 хүн үзэж 85 хүн цааш түгээсэн /share/ байна. Боловсрол телевизийн эрүүл мэндийн боловсрол мэдээлэл олгодог Good Mood нэвтрүүлэгт Бөөрний мэс заслын эрхлэгч А.Ханхонгор оролцон Бөөрний үрэвсэлт өвчин сэдвээр мэдээлэл өгсөн. Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндэд зориулсан эрүүл мэндийн контентыг иргэдэд халдварт болон халдварт бус өвчнөөс

				урьдчилан сэргийлэх, эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх зорилгоор Бөөрний мэс заслын тасгийн эрхлэгч А.Ханхонгор цахим зөвлөгөө мэдээллийг олгодог болсон. (Хавсралт.6 Эрүүл мэндийн цахим зөвлөгөө мэдээллийг хавсаргав) Холбоос: https://fb.watch/ouqbPVbMV0/
2		Архи, тамхины хэрэглээ, хөдөлгөөний хомсдол, осол гэмтэл, хордлогод өртөх эрсдэлийг бууруулахад чиглэсэн жендэрийн мэдрэмжтэй МСС-ны контент бэлтгэх	Хамтран ажиллаж буй байгууллагын тоо, үйл ажиллагааны тайлан	Эмнэлгийн цахим хуудсаар дамжуулан дам тамхидалт болон архины хэрэглээнээс үүдэлтэй сөрөг үр дагавар, электрон тамхины хор нөлөөний талаар иргэдэд эмч зөвлөж байна цуврал эрүүл мэндийг зөвлөгөөг веб хуудсанд байршуулан иргэдэд мэдээллийг олгосон. ***Эмнэлгийн веб сайтын холбоос:*** http://www.ssch.gov.mn/mn ***Тамхи ба сэтгэлзүй зөвлөгөөний холбоос:*** https://ssch.gov.mn/articles/show/tamhi-ba-setgel-z-j/mn Эмнэлгийн албан ёсны веб хуудсанд “Эмчийн зөвлөгөө “Эрүүл мэндийн цэс” үүсгэн эрүүл мэндийн зөвлөгөө мэдээллийг тогтмол оруулж байна. Иргэд, олон нийтэд архи, согтууруулах ундаа, түүнээс үүдэн гарах хор уршиг, сөрөг нөлөөний талаар цуврал эрүүл мэндийг зөвлөгөө мэдээллийг иргэдэд олгосон. ***Зөвлөгөө мэдээлэл:*** •Архины тухай түгээмэл буруу ойлголтууд •Архины хор хөнөөл •Архи ба зүрх судасны өвчин ***Эмнэлгийн веб сайтын холбоос:*** http://www.ssch.gov.mn/mn

				Эмчийн зөвлөгөө, мэдээллийн цэсний холбоос: http://www.ssch.gov.mn/articles/mn?order=date&orderdir=desc&p=9&page=4
3		НҮЭМ-ийн боловсрол, үйлчлэх хүрээний хүн амд олгох түүний дотор жирэмслэлтээс хамгаалахад бэлгэвчийн хэрэглээг нэмэгдүүлэх сурталчилгаа, мэдээллийг жендэрийн мэдрэмжтэйгээр хийж, өргөжүүлэх.	Сурталчил гааны материал хэвлэгдсэн байна. ЖСАХ болох бэлгэвчний талаар компанит ажлууд өрнүүлсэн байна	УХТЭ-ийн эмэгтэйчүүдийн мэс заслын тасгаас 2023 оны 06 дугаар сарын 09-нд Эндометриоз болон цэвэршилтийн орчин үеийн эмчилгээний чиг хандлага сэдвээр багц цагийн сургалт хийсэн. Сургалтад танхим болон цахимаар нийт 220 эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч нарыг хамруулсан. (Хавсралт.3 Эндометриоз болон цэвэршилтийн орчин үеийн эмчилгээний чиг хандлага сургалтын мэдээллийг хавсаргав) Улаанбаатар хотын СБД-н 15р хорооны иргэдийн эрүүл мэндийг сайжруулах урьдчилан сэргийлэх сайн дурын үзлэгийг зохион байгуулсан. Тус үзлэгээр 42 үйлчлүүлэгчид урьдчилан сэргийлэх үзлэг хийж, эмчилгээ, зөвлөгөө мэдээллийг олгосон. Бэлгийн замын халдварт өвчин, түүнээс сэргийлэх талаар эрүүл мэндийн зөвлөгөө өгч гарын авлага тараасан. (Хавсралт.3 Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн явцын талаарх мэдээлэл хавсаргав)
4		“Эрүүл чийрэг эр хүн” арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулан, Эрүүл мэндийн сайдын тушаалаар батлуулах	Арга хэмжээний төлөвлөгөө-ний хэрэгжилт 30%-д хүрсэн байна	Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийг хамгаалья сургалтыг байгууллагын үйлчилгээний тасгийн 20 ажилчдад орсон. Сургалтаар эрчүүдийн эрүүл мэндийн тулгамдсан асуудал, таргалалт ба чихрийн шижингийн урьдал байдал, зүрх судасны өвчний эрсдэлт хүчин зүйлс, артерийн даралт хэмжихийн ач холбогдол сэдвүүдээр зөвлөгөө мэдээлэл хүргэлээ. Эрэгтэйчүүдийн зонхилон тохиолддог халдварт болон халдварт бус өвчнөөс сэргийлэх зорилгоор:

				-С1 ТВ эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн боловсролд , Боловсрол ТВ Бөөр шээсний замын зонхилон тохиолдох өвчний талаар олон нийтэд эрүүл мэндийн боловсрол олгосон.
5		Өсвөр насны хүүхдийн нөхөн үржихүй, хүчирхийлэл, сэтгэцийн эрүүл мэнд, хоол тэжээл, осол, гэмтлэс сэргийлэх МСС олон нийтийн цахим сүлжээгээр тогтмол хийх	МСС цувралаар тогтмол зохион байгуулсан байна.	• Хүүхдэд чихний үрэвсэл үүсэх шалтгаан илрэх шинж тэмдгийн тухай нарийн мэргэжлийн эмчийн зөвлөгөөг иргэдэд эрүүл мэндийн боловсрол,олгох зорилгоор хүргэсэн. Лайв контентын хандалт нь 4800 хүний үзэлттэй, 76 хүн бусдад цааш түгээсэн байна. • Нийслэлийн ерөнхий боловсролын 1-р дунд сургуулийн ахлах ангийн 300 охидод “Өсвөр насны охидын шилжилтын насны онцлог” сэдвээр эрүүл мэндийн боловсрол олгов. (Хавсралт.2 Өсвөр насны охидын шилжилтийн насны онцлог мэдээлэл сургалтын мэдээллийг хавсаргав) Олон Улсын Улаанбаатар Их Сургууль"-ийн I-IV дамжааны 232 оюутан, залууст эрүүл мэндийн боловсрол олголоо. Энэ хүрээнд халдварт болон халдварт бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх зорилгоор эрт илрүүлэг, үзлэг, шинжилгээний ач холбогдлыг таниулах, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, БЗДХӨ талаар мэдээлэл олгож, урьдчилан сэргийлэх аргуудын талаар оюутнуудад мэдээлэл хүргэсэн. (Хавсралт.4 Зөрэг хандлага-Эрүүл оюутан сургалтын мэдээлэл хавсаргав)

ХЯНАСАН: Д.ЦОГТ-ОЧИР
ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭ, ИННОВАЦИ, ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО ХАРИУЦСАН ЗАХИРАЛ

БОЛОВСРУУЛСАН: М.МЯГМАРСҮРЭН
НИЙГМИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АЖИЛТАН

ХАВСРАЛТ.1

ХАВСРАЛТ.2

ХАВСРАЛТ.2

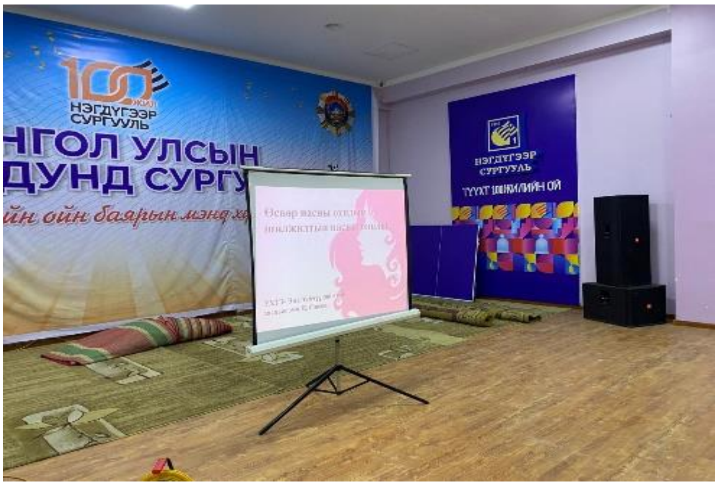

ХАВСРАЛТ.3

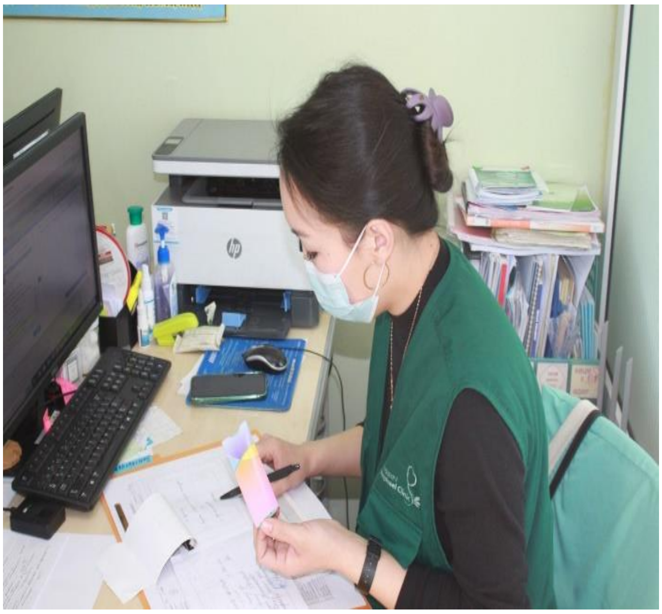

ХАВСРАЛТ.3

УЛСЫН ХОЁРДУГААР ТӨВ ЭМНЭЛЭГ

ISO 9001:2015

Эндометриоз болон цэвэршилтийн орчин үеийн эмчилгээний чиг хандлага

2023 оны 06 сарын 09 - ы сургалтын хөтөлбөр

№	Цаг	Сэдэв	Хариуцагч
1	12^{00}-13^{00}	Сургалтын бүртгэл, нээлт	Зохион байгуулагчид
2	13^{00}-$13^{[illegible]}$	Эндометриоз тухай	Д. Мөнхцэцэг /АУ-ы доктор, АШУҮИС/
3	$13^{[illegible]}$-$13^{[illegible]}$	Эндометриозын мэс заслын эмчилгээ	Я. Дашпагма /УХТЭ зөвлөх эмч/
4	$13^{[illegible]}$-13^{50}	Спонсор байгууллагын мэдээлэл	Эмийн компани
6	$13^{[illegible]}$-$14^{[illegible]}$	Асуулт хариулт, цайны завсарлага	
7	14^{00}-15^{00}	Эндометриозын мэс засал хагалгааны өрөөнөөс шууд	УХТЭ, ЭМЗТасаг, Т.Баярчимэг
8	15^{00}-15^{10}	Цэвэршилт, эмчилгээ	Б. Байгалмаа /АУ-ы магистрант, УХТЭ эмэгтэйчүүдийн эмч/
9	$15^{[illegible]}$-$15^{[illegible]}$	Спонсор байгууллагын мэдээлэл	Эмийн компани
10	$15^{[illegible]}$-$15^{[illegible]}$	Цэвэршилтийн үеийн уламжлалт эмчилгээ	Анхзаяа /УХТЭ, Уламжлалтын тасгийн эрхлэгч/
11	$15^{[illegible]}$	Хаалт	Т. Баярчимэг /УХТЭ ЭМЗТ эрхлэгч /

BAYER МӨНОС ДОКТОР ТҮН ХХК

ХАВСРАЛТ.4

ХАВСРАЛТ.5

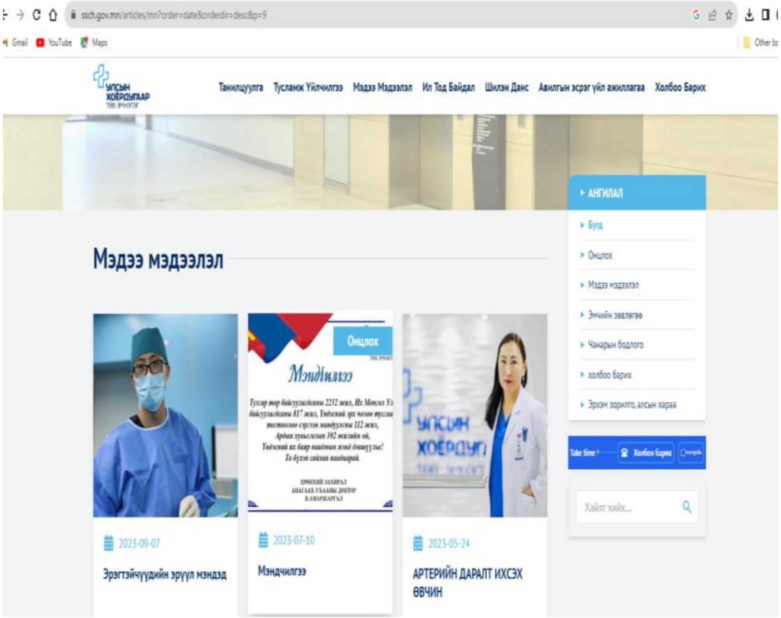

ХАВСРАЛТ.6